

tem dnevu prederznili v kaki tabún (čredo) planiti, primerja se sila redko. Oni le predobro vedó, da bi jih konji ko travo poteptali. Le ponoči, kader jih huda lakota ali silno poželjenje po žrebečji pečenki morí, se prigradí, (če je volkov veliko na številu, in napadeni del tabúna slab), da se množica volkov med tabún spravi. in tedaj se boj takole godí: Sperva napadeni konji, ki so volkove že od deleč vohali in njih svitle oči med travo iskreti vidili, nastavljajo ušesa, šumé in razgatajo in zaganjajo glase, ki se deleč ponoči razlegajo. Na prvi hrup priskočijo berž vsi bližnji konji brez razločka spola, in jo z enako pogumnostjo naravnost na volkove udarijo. Ti od take silovitosti sperva nekaj prestrašeni se maličkaj umaknejo. Ali hrup med konji čedalje huji prihaja, in celi tabún, ne da bi se razkropil, timveč dirja viharo na mesto nevarnosti. Materere vpijejo po svojih mladičih in ti dirjajo starim za petami, v gosti trumi varstva iskaje. Ako volkovi čutijo, da jih je dosti in ako glad zlo pritiska, se ne umaknejo do cela, bližajo se tam pa tam iznova in zasačijo znabiti kako mladé, ki vpijoč hití ravno z materjo na mesto nevarnosti, ktera pa še sama prav ne vé, od kod nevarnost žuga. To pa docela razjari mater, ki plane naravnost med volkove, da bi svoje žrebé otela. Ali spodletí ji. Pri tej priči je tudi že njo dvoje gladnih žrel ugrabilo za golt, ter jo tresčilo k tlam. Tedaj pa tudi konji več ne čakajo. Svoje mlade vzamejo v sredo, kobile pa in valahi se postavijo v kolobar, ki pa ni tako neukreten, kakor ga večidel malajo. Na podobščinah jo imajo volkovi kaj priležno. Tù stojé konji s prednjimi nogami kakor v zemljo ukopani, ter se le z zadnjimi branijo, kviško je dvigaje. Volkovi se imajo toraj le zadnjih kobil ogibati, in naj huja, ki jih doleteti utegne, je ta, da si morajo za to pot misel na žrebečje meso iz glave izbiti. V resnici pa se jim njihova slà huje povrača. Združeni konji se zakajajo va-nje, in marsikomu od njih divje iskreče oči iz glave izbijejo; zakaj, nočejo se le braniti, pogubiti hočejo sovražnika. Žrebci ne gredó v versto, ampak zvonaj ostanejo in oburjavajo jo sopihaje s ferfotajočo grivo in kviško se vijočim repom hkrati ko vojvodi, zastavniki in trombarji. Kjer koli v travi volka ugledajo, skočijo gobce vkupaj stisnivši na-nj ter ga s prednjimi kopiti pobijejo. Zakaj, napadaje se konji zgolj prednjih nog poslužujejo, in le v sili in brambi tudi zadnjih. Da! tudi zobé si vedó kaj dobro v korist obračati, — in javaloe se je tisučletni drakon rodskega otoka, kakor ga nam je Koseski popisal, silneje v goveda zakajal, kakor tabunski žrebec v volka. Včasí ga s prednjim kopitom tako pribriše, da se že na prvi mah zverne; kdaj ga le omami, tedaj pa brez ovinkov za goltanec zgrabi ter po travi kobilam pod noge zadervi, ki mu njegovo šavbo tako raztepó, da le prašiča v njej ne ostane. Tako delajo pogumni žrebci, in navadno so pogumni vsi. Se vé, da je tam pa tam med njimi tudi kak plašún, ki se le iz srede ven vsaja. Ima tudi neukretnežev, ki pri napadu volka zgrešé, zato pa tudi, ko bi trenil, z izterganím goltancem na tleh ležé in zadnjo travico vohajo. Zakaj, da so tudi konji spretni, vendar volk tudi ni bedak, in vé predobro, kdaj je zagrabití. Razplatiti pa in snesti konja vendar le ne more, kader je z bojem že tako deleč prišlo. Tabún se za svoje mertve strašno maščuje, ne daje volkom za hip pokoja, in ne jenja divjati in hrupéti, dokler da se njih ostudni duh popolnoma iz stepe ne pozgubi. V takem primerljeji veljá med volkovi le: „Srečen, kdor uide!“ Sljá jim je v strašnem hrupu in sopihanji že davnej prešla, in tedaj ne grízejo več za napolnjenje svojega želodca, marveč za ohrambo svojega življenja. Sicer jo marsikak konj pri taki gonji še v ledja dobí, da še v starih letih misli nanjo; ali tudi marsikterega volka še vsled tega glava bolí, in kar jih je še živih ostalo, morajo tulé pete pobrati.

(Konec sledí.)

Jezikoslovna drobtinčica.

Nisem sicer jezikoslovec, pa vendar mi se dozdeva, da ne smemo zanemarjati naj manjše stvarice, ki koristi jezikoslovju našemu. — V 11. listu v pazki vredništva omenjene prešičje ikre (Finnen) ljudstvo v moji domovini v slovenskih Goricah blizu Maribora, in menda tudi dalje po slovenskih Goricah dobro pozna, pa jih imenuje stroge. „Taj prešič je strogast, to boljše gülo so nam stroge vjele“ — pravijo. Povem ravno tako, kakor ljudstvo pravi. — Tudi v „Novicah“ omenjeni besedi „rokoven“ (periodisch) je v tem kraju jednaka beseda domača. „Toti človek je rükaven norec; 'ma že svoje rükave, ko nori“. — Mislim, da ta beseda vendar ni iz nemške „rückweise“ pokvarjena; nemogoče bi sicer ne bilo, ker posebno tù na nemški meji ljudstvo toliko rado nemškutari, to je, nemške besede pokvarja v slovenske, da niso potem nikomur podobne; ker se ne zavé potrebe čiste lepe slovenščine, godernja zoper slovenske šole na deželi ter pravi: „slovenski naši otroci tako znajo, čemu slovenska špraha, ki nobenega onsegna nejma, ki nikjer nič ne gilta!“ Ako pišemo takim naj koristniše bukve v čistem domačem jeziku, ni čuda, da ga ne razumejo in da pravijo, „da to je nova špraha“. — Le prerresnično je, kar je unidan v „Novicah“ zastran knjigarstva omenjeno bilo. Že pred mesec dni se nas je nekoliko na neko slovensko knjigo pri enem tukajšnih knjigarjev naročilo, — al dan današnji še je moramo čakati, da se mu ljubi po njo pisati, ali da pride iz bele Ljubljane.

Iz Gradca.

Pavalec.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Ljubljane. X. Pretečeno sredo je bil velki zbor krajskega zgodovinskega društva, pri katerem se je snidilo kakih 20 družbenikov. Iz ogovora g. predsednika barona Codelli-ta se je skazalo, da to društvo čedalje bolj napreduje, ne le kar zadeva število udov, njegovo premeženje, vedno večje bogatenje njegovih zbirk, knjižnice itd., temuč tudi v obziru njegove literarne delavnosti in zaveze z vunanjimi društvi in učenimi možmi. Vsi pričujoči so poterdili enoglasno besede g. predsednika, s kterimi se je gosp. tajniku dr. Klunu za njegovo delavnost v prid društva zahvalil. Nov dokaz marljivosti g. tajnika je bil od njega potem storjeni predlog, da bi društvo dovolilo, v posebnih dokladah k svojemu časopisu popolno zbirko krajsko zgodovino zadevajočih starih pisem pod imenom „Diplomatarium carniolicum“ izdajati. V ta namen je dr. Klun obljubil svojo celo bogato zbirko tega obsežka društvu prepustiti in tudi vredništvo tega diplomatarja prevzeti brez plačila. Vsi udje so v izdajo te važne zbirke svoje dovoljenje dali. — Zgodovinske pomenke, ki so potem sledili, je gosp. dr. Henrik Costa, vodja tukajšne nadcolnije, sprožil z življenjepisom rajncega barona Latermana, nekdanjega poglavarja ilirskega kraljestva po nehanji francozke vlade v naših deželah. G. govornik je z živo besedo opomnil, kako se je Laterman za našo domovino trudil, kako ljudomilo se vedno obnašal, kako blagoselčno je posebno pri prenapredbi uradnij ravnal, da ni poslušal natolcevanja ovadnikov, kteri so hotli spodriniti marsiktere poštene možé, ki so bili pod Francozi služili, in sebi s tem kako službico pridobiti. Gotovo bode — kakor je gosp. govornik rekel — imé tega moža med Ljubljančani živelo, dokler bo stalo še kakšno drevesice v drevoredu, po njem imenovanem. — Potem je dr. Costa mlajši prav jasno razlagal razmere med splošno in deželno zgodovino. — Od zvonanjih družbenikov sta dva spisa v objavljenje zboru došla. Eden od gosp. Terstenjaka, v katerem slavni pisatelj svoje misli od starih Japodov, sedanjih Čičev, razodeva, — drugi od neutrudljivega gosp. Hicingerja o virih krajske zgodovine. Škoda, da je časa zmanjkalo oboje prebrati; gosp. tajnik je le nju